

Divendres 26

Sessió 1 – 11:15 a 13h

- Màrius Domínguez i Cristina Carrasco: *La mesura del temps, la percepció del temps: un biaix de gènere.*
- Carme Miralles i Montserrat Martínez: *Les fonts de dades sobre mobilitat: experiència d'un estudi Delphi en base a les xarxes professionals a internet.*
- Carme Miralles, Montserrat Martínez i Miquel Àngel Castela: *Les enquestes de mobilitat quotidiana. Una revisió comparada de les diferents metodologies internacionals.*
- Saleta Fabra i Pau Serracant: *L'Enquesta a la joventut de Catalunya: una aproximació a l'anàlisi de la realitat juvenil des de la perspectiva del cicle de vida.*
- Meritxel Argelagués, Carla Domínguez, Mercè Mauri, Laura Morató, Laia Pineda i Anna Tarrés: *La metodologia d'una enquesta longitudinal: el cas del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya.*
- Joan Manel Sànchez: *Noves mirades, nous instruments. R per a científics socials.*

Sessió 2 – 15 a 16:45h

- Vanessa Alcaide: *Aplicació d'un disseny metodològic mixt per a l'explotació de dades quantitatives i qualitatives des de diferents perspectives d'anàlisi.*
- Dafne Muntanyola: *Entrevistes i enquestes per telèfon: Un recorregut reflexiu per una recerca mixta sobre els usos de permisos parentals.*
- Montse Simó: *L'avaluació basada en la teoria: una proposta metodològica per al projecte Albada en el marc de la Llei de barris.*
- Oriol Barranco i Carlos Lozares: *La millora de la qualitat i la validesa de les dades d'entrevista qualitativa per combinació amb l'observació participant.*
- Jaume Soriano, Amparo Huertas, Maria Gutiérrez: *Investigant l'ús intercultural d'Internet entre joves immigrants.*
- Mònica Parreño: *La teoria de la pràctica de Pierre Bourdieu i l'enfocament Pragmà-dialèctic per a l'anàlisi de l'habitus dels periodistes i el camp periodístic al País Valencià.*
- Jordi Colobrants: *Autoetnografies aplicades a l'estudi dels mercats.*

Sessió 1: Divendres 26 d'11:15 a 13h

La mesura del temps, la percepció del temps: un biaix de gènere

Mesura, indicadors, ús del temps, treball domèstic i de cura, gènere

Màrius Domínguez, Cristina Carrasco
mariusdominguez@ub.edu

Darrerament, els diaris d'usos del temps s'han desenvolupat com un dels instruments adequats per recollir informació sobre el temps dedicat per les persones a les diferents activitats. Paral·lelament cada cop és més habitual que enquestes generals sobre condicions de vida i hàbits de la població recullin alguna pregunta sobre usos del temps. En aquest context, es dona un ampli debat sobre si els resultats obtinguts en la participació en el treball no remunerat realitzat des de les llars divergeixen si es recullen a través de les respostes a un diari o a un qüestionari. Si ambdues formes presentessin els mateixos resultats, es podria argumentar que no seria necessari la implementació del diari ja que el seu cost és molt més elevat que el d'un qüestionari.

L'objectiu de la comunicació pretén contribuir al debat sobre les diferències de resultats entre diaris i qüestionaris però a la vegada ampliant-ho per incloure els resultats d'un tipus de pregunta que darrerament s'incorpora en algunes enquestes (com les enquestes sociodemogràfiques, de condicions de vida o de salut) que no demanen el temps mitjà dedicat al treball domèstic i de cura sinó que es refereixen a la percepció que tenen les persones sobre el percentatge que han realitzat del treball total requerit en la seva llar. El fet que es preguntí per percepcions, i no per temps mitjà, pot oferir un tipus d'informació complementària que ajudaria al debat sobre els instruments de mesura a emprar. L'estudi es fa per Catalunya a partir de tres enquestes, l'Enquesta d'Ús del Temps 2009-10 (EUT, INE 2011), l'Enquesta Sociodemogràfica de Catalunya 2007 (ED, IDESCAT 2008), i l'Enquesta Nacional de Salut d'Espanya 2006 (ENS, INE 2007).

Les fonts de dades sobre mobilitat: experiència d'un estudi Delphi en base a les xarxes professionals a internet

Fonts de dades, mobilitat, estudi de la demanda, Mètode DELPHI, investigació a les xarxes socials, recerca a internet

Carme Miralles-Guasch, Montserrat Martínez Melo,
montserrat.martinez.melo@uab.cat

L'objectiu de la ponència és presentar un exercici amb metodologia DELPHI com a eina per a investigar sobre les fonts de dades sobre mobilitat a Espanya. La recerca té per objectiu conèixer la perspectiva dels i les professionals que treballen diàriament amb fonts de dades sobre mobilitat i és finançada pel projecte I+D del Ministeri de Ciència i Innovació La perspectiva territorial, social y medioambiental en las investigaciones sobre movilidad y transporte. Un análisis desde la Geografía (CSO2010-18022, subprograma GEOG).

En la darrera dècada, la generació de dades sobre mobilitat per a l'estudi de la demanda i els hàbits de les poblacions, així com per modelitzar-los i estimar impactes o externalitats de les decisions de transports i infraestructures. A les fonts tradicionals (censos, enquestes, registres de pas...) s'uneix el repte d'explotar dades massives que originen les dispositius de localització (GPS, telèfons mòbils, bluetooth...). Com en d'altres àmbits l'acceleració en la demanda de dades i en les possibilitats de produir-les de manera àgil i econòmica implica

dificultats per a mantenir la perspectiva sobre la qualitat de les fonts de dades. Tanmateix, les fonts són l'eix central i transversal de totes les etapes d'anàlisi.

La metodologia DELPHI implica importants avantatges a l'hora d'abordar els professionals que a diari treballen amb eines d'informació per a diagnosticar, avaluar i prendre decisions. Accedir als professionals però ha requerit incloure la dinamització a través de les xarxes socials professionals especialitzades en mobilitat i transport. Així s'ha difós la convocatòria de participació a través d'aquesta xarxa en la 1a ronda del mètode DELPHI, i està previst ampliar el protagonisme d'aquestes xarxes en la 2a onada. La ponència discutirà el procés dut a terme i el rol de la investigació a través dels canals que ofereix internet en el seu desenvolupament.

Les enquestes de mobilitat quotidiana. Una revisió comparada de les diferents metodologies internacionals

Fonts de dades, mobilitat, estudi de la demanda, enquestes de mobilitat, comparativa internacional

Carme Miralles-Guasch, Montserrat Martínez Melo,
montserrat.martinez.melo@uab.cat

L'objectiu de la ponència és presentar l'estat de la revisió metodològica feta en el marc del projecte I+D del Ministeri de Ciència i Innovació La perspectiva territorial, social y medioambiental en las investigaciones sobre movilidad y transporte. Un análisis desde la Geografía (CSO2010-18022, subprograma GEOG).

La recerca és una de les línies de treball del Grup d'Estudis sobre Mobilitat Transport i Territori, amb l'objectiu de conèixer en profunditat les diferents metodologies d'enquesta per a produir dades sobre mobilitat i avaluar el diferents dissenys. En la fase actual de valoració s'han avaluat les següents enquestes:

- CATALUNYA: Enquesta de Mobilitat Quotidiana (EMQ 2006)
- ESPANYA: Encuesta de Movilidad de las Personas Residentes en España, Movilia, España. (MOVILIA, 2006).
- ALEMANYA: Mobilität in Deutschland (MiD), Alemania. (MiD 2008)
- SUÏSSA: La mobilité en Suisse (MS), Suïza. (MS 2010)
- ESTATS UNITS: National Household Travel Survey (NHTS), Estados Unidos. (NHTS 2009)
- FRANÇA: Enquête nationale transport et déplacements (ENTD), Francia, resultados a nivel regional para la francia metropolitana y las regiones de Bretagne, Languedoc-Roussillon, Pays de la Loire, Midi- Pyrénées et Ile-de-France. (ENTD 2007-2008)

Es tracta de 6 operacions amb metodologies diferents, tant en la definició d'universos i mostres, com en el disseny del procés d'interrogació o la definició de conceptes clau com temps i desplaçament. La ponència mostrarà les diferències metodològiques clau i l'estat de la discussió quant a les possibilitats de donar resposta a interrogants actuals de l'anàlisi de la mobilitat, com ara la mobilitat de determinats col·lectius (infants, dones...), l'estimació de les missions atmosfèriques, entre d'altres.

L'Enquesta a la joventut de Catalunya: una aproximació a l'anàlisi de la realitat juvenil des de la perspectiva del cicle de vida

Saleta Fabra, Pau Serracant
sfabra@gencat.cat

L'Enquesta a la Joventut de Catalunya, que s'emmarca dins del Pla d'estadístic de la Generalitat de Catalunya, és una enquesta que es realitza cada 5 anys i que té per objectiu analitzar la situació de les persones joves, de 15 a 34 anys, residents a Catalunya.

L'anàlisi de la joventut, com etapa del cicle vital en què es produeixen un seguit de transicions cap a la vida adulta, requereix d'un abordament metodològic específic. Si la joventut és una etapa de transformació, no sembla que la recerca transversal pugui abordar la complexitat dels diferents processos de transició que es produeixen durant l'etapa que anomenem joventut.

Així, des de l'edició de l'any 2002, l'Enquesta a la Joventut de Catalunya incorpora un seguit de preguntes de tipus retrospectiu que permeten abordar l'anàlisi de les trajectòries juvenils individuals com trajectòries col·lectives i analitzar les estratègies d'emancipació de les persones joves i els factors que influeixen en aquestes. Aquesta aposta metodològica té uns avantatges i uns inconvenients alhora d'analitzar el col·lectiu juvenil respecte d'altres mètodes.

Tanmateix, al llarg de les diferents onades s'han anat incorporant un seguit de canvis mostrals i metodològics que han contribuït a adaptar l'eina a les especificitats del col·lectiu juvenil tant pel que fa a la recollida com al tractament de dades.

La metodologia d'una enquesta longitudinal: el cas del Panel de Desigualtats Socials a Catalunya

Enquesta, longitudinal, panel, anàlisi dinàmica

Meritxell Argelagués, Carla Domínguez, Mercè Mauri, Laura Morató, Laia Pineda, Anna Tarrés
lpineda@fbofill.cat

El Panel de Desigualtats Socials a Catalunya (PaD en endavant) és la primera enquesta impulsada a Catalunya amb caràcter longitudinal i a una mostra panel. Entre altres característiques de l'enquesta (com l'àmplia cobertura temàtica, comparabilitat internacional, doble unitat d'anàlisi: individu/llar,...) que podríem esmentar, la longitudinalitat i la mostra panel són, sens dubte, les característiques clau que distingeixen el PaD d'altres enquestes catalanes, convertint-la en una enquesta pionera al nostre país.

Les decisions preses en la fase de disseny de l'enquesta, s'han traduït en innovacions metodològiques importants sobre totes les fases de producció de l'enquesta. El PaD innova en la seva mostra, un panel pur; en el seguiment i fidelització d'aquesta mostra; en l'enfocament dels qüestionaris, pensats per obtenir no només informació estàtica sinó també dinàmica (preguntes sobre el canvi); en la presentació de les dades, a través de matrius longitudinals; i en l'anàlisi de les pròpies dades focalitzant en els temps/durada de determinats esdeveniments vitals (atur/treball, pobresa transitòria o de llarga durada..), els canvis/estabilitat (emancipació, formació de famílies, trencaments,..) o en les mirades sobre el conjunt del cicle vital (mobilitat social, trajectòries educatives i professionals, etc). L'aposta per les dades longitudinals es justifica pel valor diferencial que tenen respecte a les d'una enquesta transversal, en quant al seu major potencial explicatiu i de coneixement més complex de la realitat. La perspectiva dinàmica pròpia de les dades longitudinals permet, a l'ensem, fer propostes d'actuació més afinades i orientades a col·lectius específics, lluny de

les propostes universalistes/generalistes d'algunes polítiques socials. Més enllà del coneixement sobre la realitat social catalana que el PaD ens ha proporcionat, també interessa conèixer el know how metodològic que el PaD ha generat. Ho desgranarem en la comunicació, passant pels diferents àmbits de producció de l'enquesta (mostra, qüestionaris, treball de camp, dades i anàlisi) i identificant-ne les trets diferencials, respecte dels mètodes propis de les enquestes transversals.

Noves mirades, nous instruments. R per a científics socials

R, programari, estadística, fluxos de treball

Joan Manel Sánchez Griñó

jmanelsg@gmail.com

L'objectiu d'aquesta comunicació és dur a terme una explicació dels aspectes més rellevants de R, un llenguatge i un entorn per al desenvolupament estadístic que facilita àmpliament la manipulació, el càlcul i la representació gràfica de les dades. R és desenvolupat com a projecte GNU col·laboratiu, de llicència lliure (GPL) i codi obert i gratuït, i pot suposar una oportunitat per l'aprofundiment en les metodologies emprades.

Començant per una revisió succinta de la seva història, en aquesta comunicació es du a terme una explicació de la filosofia i els eixos principals d'aquest llenguatge, la concepció del treball que porta associada, els àmbits de la investigació en els que més pot aportar i les funcionalitats que ofereix, com per exemple la versatilitat en la utilització i reutilització de dades i resultats en un mateix procés de càlcul i la possibilitat d'escollir entre diversos mètodes per a un mateix objectiu, amb l'afegit que es poden programar i reprogramar les funcions que s'empraran depenent de les necessitats de la recerca. Veiem per què R no és només una eina ans una manera d'entendre la investigació i la seva difusió que no tan sols ofereix avantatges pràctics en el procés de recerca sinó també noves oportunitats per als investigadors i els grups de recerca.

En aquesta comunicació també es du a terme un recull d'alguns dels paquets més útils per una investigació sociològica, finalitzant amb una demostració pràctica sobre la seva utilització.

Sessió 2: Divendres 26 de 15 a 16h

Aplicació d'un disseny metodològic mixt per a l'explotació de dades quantitatives i qualitatives des de diferents perspectives d'anàlisi

Disseny mixt, enfocament quantitatiu, enfocament qualitatiu, tipologies

Vanessa Alcaide Lozano

valcaide@ub.edu

En els últims vint anys s'ha observat una forta tendència a la producció d'investigacions que parteixen d'un disseny metodològic basat en la convergència dels enfocaments quantitatiu i qualitatiu. En aquest context i intentant superar les limitacions que cadascun d'aquests enfocaments metodològics presenten en relació a la generació de dades i a la seva anàlisi en termes de generalització de resultats, es presenta en aquesta comunicació la construcció i el procediment seguit per a l'elaboració d'un disseny mixt que permet anar més enllà pel que fa a l'articulació de resultats per a l'estudi d'un fenomen. El disseny proposat es basa, d'unabanda, en l'estratègia de triangulació per articular de forma simultània els resultats que

provenen de dues bases de dades de caràcter quantitatiu però que es configuren a partir de dades de naturalesa diferent, unes de caràcter atributiu i unes altres de caràcter reticular. D'altra banda, aquest procediment es complementa de forma seqüencial amb l'estratègia de combinació per identificar l'univers poblacional que serveix de base per a l'aplicació de tècniques de recollida de dades i anàlisis de caràcter qualitatiu.

El disseny mixt construït s'aplica a l'estudi de les relacions en el context de la trajectòria laboral com a marc per testar la seva validesa. La complexitat que ha implicat el desenvolupament d'aquest disseny i la seva aplicació a través del tractament de dades quantitatives i qualitatives ha donat lloc a diferents fases que agrupen diversos procediments d'anàlisis que faciliten la identificació de trajectòries laborals, per al context espanyol i per al context català i l'estudi de les relacions en el marc d'aquestes trajectòries a través d'indicadors quantitatius de capital social i a través d'entrevistes narratives que permeten conèixer com es generen i mantenen aquestes relacions que s'entenen com a recurs.

Entrevistes i enquestes per telèfon: Un recorregut reflexiu per una recerca mixta sobre els usos de permisos parentals

Telèfon, reflexivitat, estandardització, intrusivitat, reificació

Dafne Muntanyola, Pedro Romero
dafne.muntanyola@uab.cat

Aquesta comunicació versa sobre el rol del telèfon en la recerca empírica. Existeix en la literatura sociològica un biaix que identifica del telèfon amb les tècniques de recollida de dades quantitatives, com ara l'enquesta, mentre que tota comunicació que no sigui cara a cara es considera una amenaça cap a l'integritat de tècniques qualitatives com en l'entrevista. Creiem que aquesta polaritat no contribueix a reflexionar sobre aquesta eina, sinó que perpetua l'etern debat quantitatiu/qualitatiu i un cert determinisme tecnològic. Per tal d'omplir el que creiem que és un buit en la producció metodològica, partim de la nostra darrera recerca sobre l'ús de permisos parentals i paternals per part de parees espanyols. Es tracta d'una investigació amb un treball de camp en dues fases: una primera amb 40 entrevistes telefòniques a parees de Madrid, Barcelona, Albacete, Màlaga i Murcia, i una segona amb 3000 enquestes a individus de 20 a 60 anys de l'Estat Espanyol. Especificament, hem identificat les fases corresponents al disseny de la investigació i a la recollida de dades, centrant-nos en el mostreig, el disseny del guió i del qüestionari i, sobretot, en el moment de realització de les entrevistes i de les enquestes. Donat el caràcter mixt dels mètodes del procés, hem comparat l'impacte del telèfon d'ambdues tècniques al llarg del nostre treball de camp. Hem parlat de la intrusivitat, l'estandardització i la reificació, tot concluint que és la tècnica emprada, i no l'instrument de recollida de dades (és a dir, el telèfon), qui provoca aquests efectes no-desitjats.

L'avaluació basada en la teoria: una proposta metodològica per al projecte Albada en el marc de la Llei de barris

avaluació, avaluació basada en la teoria, disseny avaluatiu, projecte social

Montse Simó
msimo@ub.edu

L'objectiu de la comunicació és presentar el disseny i els principals resultats obtinguts de l'aplicació del pla avaluatiu d'un projecte socioeducatiu. Concretament, un projecte

social inclòs dins la Llei de barris, política integral amb l'objectiu d'afavorir la regeneració urbana de barris.

El projecte Albada té l'objectiu de preparar els joves del Centre Històric de Lleida, però també de tota la ciutat, dotant-los de majors habilitats i coneixements per trencar la situació de risc social que pateixen. A través d'una actuació intensiva en el temps, com també integral i personalitzada, es vol capacitar al jove d'aptituds per trencar el relleu generacional del risc i així afavorir la millora de la qualitat de vida del barri.

La comunicació exposarà el disseny avaluatiu construït ad hoc per aquest projecte, partint de la proposta de l'avaluació basada en la teoria. Aquesta es fixa en fer emergir la teoria del programa posant èmfasi no solament en els resultats, sinó també en els processos generats, allò que molts cops s'anomena la "caixa negra". Posteriorment, es presentaran els resultats obtinguts i la potencialitat d'aquesta proposta metodològica en l'àmbit de l'avaluació de programes socials.

La millora de la qualitat i la validesa de les dades d'entrevista qualitativa per combinació amb l'observació participant

Entrevista qualitativa, entrevista etnogràfica, qualitat qualitativa, validesa qualitativa, etnografia

Oriol Barranco, Carlos Lozares
oriol.barranco@uab.es

La comunicació mostra, defensa, reflexiona i exemplifica com la qualitat i validesa de les dades obtingudes mitjançant entrevistes qualitatives millora en combinar-se y complementar-se amb l'observació participant. La comunicació es basa en l'experiència tinguda pels autors en la investigació duta a terme per un d'ells (primer signant) en el marc de seva tesi doctoral i en la que l'altre fou co-director (segon signant). La investigació tenia per objecte l'estudi del consentiment i la resistència laborals i s'abordà realitzant un estudi de cas dels treballadors/es d'un hipermercat des d'una metodologia etnogràfica. El treball de camp, realitzat per l'autor de la tesi doctoral, es dugué a terme en diferents moments al llarg del període comprès des de Setembre de 2005 fins a Desembre de 2008. En aquest, s'usaren de forma integrada i complementària set tècniques de recollida de dades: (a) l'observació participant de dos mesos de treballar com a caixer; (b) 4 sessions d'observació directa no participant del treball de les caixeres; (c) les converses informals amb treballadors/es, la majoria en els dos mesos de treballar al hipermercat; (d) 29 enquestes amb complement de preguntes obertes; (e) 22 entrevistes semidirigides i semiestructurades a treballador/es; (f) 10 entrevistes informatives amb sindicalistes; i, finalment, (g) la recollida i anàlisi de dades secundàries i documents institucionals i sindicals

Investigant l'ús intercultural d'Internet entre joves immigrants

Anàlisi de la comunicació, sociabilitat, internet, adolescents immigrants

Jaume Soriano, Amparo Huertas, Maria Gutiérrez
jaume.soriano@uab.cat

Aquesta proposta surt del projecte I+D+i Les relacions socials dels joves immigrants a internet des de la perspectiva de la interculturalitat (CSO2011-24376) i hi desgranem la delimitació de l'objecte d'estudi per a la seva observació empírica. El projecte atén a una realitat poc estudiada i que podem identificar com la cruïlla entre el món dels joves, el món dels

immigrats i el món creat a Internet. Es planteja com una comprensió crítica de les pràctiques socio-comunicatives que desenvolupen a la xarxa. Posa l'accent en el valor social d'aquestes pràctiques i les reconeix com a font de lligams i de vincles amb altres persones i com a font per a la configuració de la identitat dels emissors en la seva relació amb altres individus i amb la societat en general. Es reflexiona, doncs, al voltant de la sociabilitat i la socialització.

La recerca defineix la metodologia prioritzant la vessant qualitativa (amb grups de discussió) però deixa oberta la forma com es durà a terme l'anàlisi de les dades recollides i l'horitzó d'aquesta anàlisi està limitada per dues hipòtesis generals:

- a) l'entorn digital és com un mirall de l'entorn físic i fracassa en l'intent de superar el dèficit de les relacions interculturals de fora de la xarxa;
- b) el seu èxit en proporcionar referents per a construir i fer visibles les identitats personals i col·lectives.

Les millors dades per observar-ho són, doncs, en primer lloc, l'observació directe d'allò que els joves immigrants fan quan naveguen per Internet i, en segon lloc, els relats sobre la seva vida quotidiana i sobre allò que diuen que fan en el seu ús d'Internet. Per a l'estudi d'aquestes dades, la present comunicació planteja finalment una proposta de model d'anàlisi inspirada en la teoria de la acció comunicativa de Jürgen Habermas i en la pragmàtica del discurs.

La teoria de la pràctica de Pierre Bourdieu i l'enfocament Pragmàtic dialèctic per a l'anàlisi de l'habitus dels periodistes i el camp periodístic al País Valencià

Pragma-Dialèctica Approach, teoria de la pràctica, Bourdieu, anàlisi qualitativa, camp periodístic, periodistes, País Valencià

Mònica Parreño Rabadan
mopara@alumni.uv.es

En aquest treball presente l'estratègia multimètode aplicada a l'estudi empíric dels professionals de la informació i l'estructura comunicativa al País Valencià. Aquest estudi és un intent de contribuir a la recerca empírica sobre les pràctiques periodístiques racionalitzades pels mateixos agents. La pregunta la rutina periodística ha estat estudiada extensament en l'àmbit de l'anàlisi argumental dels processos de decisió de les newsroom. El que ens preguntem en aquesta recerca és pels arguments dels periodistes sobre la pràctica i la professió, i els esquemes de percepció i apreciació de l'estructura social incorporada. També volem comprendre les relacions objectives entre els agents i l'estructura comunicativa, per tant hem d'investigar la pròpia estructura i les relacions i conseqüències del discurs dels periodistes que racionalitzen unes pràctiques condicionades per l'estructura que alhora és condicionada. Els mètodes emprats per a la recerca són qualitatius i quantitius: s'elaboren i analitzen entrevistes en profunditat i es recullen dades sobre l'estructura comunicativa per tal d'analitzar les conseqüències polítiques, econòmiques, socials i culturals a partir dels seus indicadors.

Aquesta estratègia ha consistit en l'anàlisi qualitativa del contingut de 18 entrevistes a diferents professionals de les tres províncies que ha estat complementada per la introducció d'una eina d'anàlisi dels arguments, anomenada Pragma-Dialèctica, que permet aprofundir en els pensaments i els arguments dels entrevistats amb més precisió. En concret el que hem analitzat és la reconstrucció dels arguments dels periodistes sobre la qualitat del periodisme actual. La perspectiva sociològica que fonamenta la recerca ha estat la sociologia de la pràctica de Pierre Bourdieu que ens ha proporcionat el concepte de camp i d'habitus per a l'anàlisi del periodisme i els periodistes.

En la reconstrucció dialèctica del discurs argumental, l'analista recerca els trets que són

fonamentals per a resoldre la discussió. La reconstrucció es guia per: la recerca dels punts del problema, les diferents posicions, els arguments implícits i explícits, l'estructura dels arguments de cada part

Autoetnografies aplicades a l'estudi dels mercats

Recerca qualitativa, tècniques qualitatives, etnografia ràpida, autoetnografia analítica

Jordi Colobrans

jcolobransd@ub.edu

El gir qualitatiu que des de fa uns anys estem observant en els estudis de mercat ha obert la porta a una nova generació d'eines per a l'adquisició de coneixements. Les autoetnografies (self-ethnographies) són una d'aquestes eines que, de manera experimental, s'estan introduint en les empreses d'investigació de mercats per conèixer millor les experiències dels usuaris. D'autoetnografies n'hi ha de dos tipus, d'evocatives i d'analítiques. Les analítiques són les que millor s'adapten a l'estudi qualitatiu dels mercats (Qualitative Marketing Research). En aquestes autoetnografies s'investiguen els diferents usos dels objectes, relacions i conceptes que fan els usuaris i consumidors de productes i serveis per proposar millores en el seu disseny, usabilitat i comunicació. En les autoetnografies, els investigadors actuen com a usuaris-investigadors. És a dir, a la vegada que investiguen, s'investiguen a ells mateixos com a usuaris.

A Catalunya, originalment, les autoetnografies analítiques van començar com una resposta a l'exploració de les experiències dels usuaris (User Experience Research) amb productes i entorns tecnològics que van tenir lloc al Citilab de Cornellà. Posteriorment, es van seguir explorant els usos de les autoetnografies per recollir requeriments d'usuaris de les tecnologies a través de la Unitat de Living Labs de la Fundació i2CAT. Recentment, s'ha estat aplicant les autoetnografies analítiques a l'estudi qualitatiu del mercat. En aquest cas, els resultats proporcionats per aquesta eina es complementen, combinen i contrasten amb altres tècniques etnogràfiques, en la seva versió "ràpida" (Quick Ethnographies), com l'observació i l'observació participant, les entrevistes qualitatives, els focus grups i els tallers amb usuaris que, integrades, creen un sistema de generació, contrast i enriquiment d'experiències útils per a crear l'informe de la investigació aplicada.